

Uudisleht

Ilmub iga päev
Toimetuse ja kontori: Tallinn, Kataskaeu 9

Esmaspäeval, 28. augustil 1939 — Täna 12 lk.

HITLERI LÄKITUSE SISU

Mittekallaletungi lepingud Inglise ja Poola- laga. Saksa saaks Danzigi, kuid Poolale jääks Danzigis suured eesõigused

Inglise ajakirjandus tegeleb nüüd peamiselt vaid Hitleri läkitusega Inglise valitsusele, mille Henderson tõi lennukil Londoni. Henderson tegi oma valitsusele põhjaliku etteande kõnelusest Hitleriga ja andis üle Hitleri läkituse.

Nagu kuuluvad prantsuse lehed, öelnud Hitler Berliini Prantsuse saadikule ja Hendersonile, et Saksamaa on sõjaks täiesti valmis. Kui tahetakse küsimat rahulikult teel lahendada, siis Saksamaa minimaalseteks nõudmisteks on Danzigi ja Poola koridori saamine. Hitler arvab, et Inglise- ja Prantsusmaa peafid katsuma mõjutada Poolat, et nii päästa rahu.

Parisis arvatakse, et Hitler on Hendersoni läkituses tablisti oma nõudmisi vähendanud. Berliini poolt lätkatakse ümber mõne lehe teated, nagu oleks Hitler oma läkituses tõstnud üles ka asumaade probleemi.

Parisis antakse suurt tähelepanu prantsuse ajakirjaniku Jules Saurweini kirjutusele „Paris Soir'is“, kus ta väidab, et Saksa-Jaalia n. n. „teraspaktis“ on salapunkt, milles Saksamaa kohustunud kolme aasta kestel mitte sõda alustama.

Kui Saksamaa peaks sel ajal jiski sõda alustama, siis polewat Jaalia kohustatud teda abistama. Sama ajakirjanik ütles juba poolteist nädalat tagasi, et Tannenbergi pidustused lõtkatakse edasi. Ta ütles veel, et praegu lootevat Saksamaal suur närvilikkus mitte ainult rahva hulgas, vaid ka poliitilistes ringkondades. See närvilikkus tekitatud teetõttu, et Danzigi vallutamine oli määratud 24. augustile. Alles viimase filmapilgul muudetud see ära.

Inglise lehed arvavad, et läkituses Inglise valitsusele, mille Henderson viis Londoni, Hitler nõustub Inglismaaga

(Särg 2. lk.)

üle piiri põgenenud Poola sõdurid lõõwad Saksa vanglas oma valvuriga kaarte

„Uudisleht“

7 korda nädalas

Praegusel sündmusterikkal ajal, mil iga tund uusi üllatusi tootab, on tõusnud vajadus igapäev ilmuva pealelõunase lehe ärele. Kuna hommikuti saadakse teateid vast eelmise päeva sündmustest, siis pealelõunane leht saab tuua

uudseid teateid juba samal päeval.

Arvestades seda

„Uudisleht“

hakkas

ilmuma igal tööpäeval lõunapaiku,

pühapäeviti aga senisel varahommikul

„Uudisleht“

toob juba täna seda, mida te muidu loete alles homme!

Värskemaid uudiseid sama päeva sündmustest leiate vaid „Uudislehest“!

Lugege igapäev „Uudislehte“!

Rahusõnu sõjaohu vastu

Möödunud nädala keskpaigu tõusis pinevus Poola-Saksa ja koos sellega ka teljeriikide ning lääneriikide vahel seninägematult ohtlikult kõrgele. Iga silmapilk oli karta plahvatust ja telegrammid tõid teateid, mis panid tõsiselt kartma, et küsimuste lahendamine libiseb diplomaatide käest sõjaväelaste kätte. Juba enne Saksa-Vene lepet oli Danzigi ümber väga kuum. Leppe allakirjutamine suurendas poliitilist madalrõhkonda Saksa ja lääneriikide vahel veelgi, eriti veel selletõttu, et lääneriigid reageerisid Saksa-Vene leppe allakirjutamisele uute aastakäikude lippude alla kutsumise ja oma vägede piiri poole nihutamisega. Euroopa ja maailm ootas hinge kinni hoides plahvatust, millele, nagu näis, ei saadud enam tõket ette teha. Berliinis, Pariisis Londonis ja Varssavis kogunesid inimesed ärevalt tänavatele ja ootasid saatustlikku hetke. Muidu nii külma-verelised inglased ütlevad nüüd tagantjärele, et möödunud nädala keskpaik oli ärevam kui möödunud aasta septembrikuu päevad, mil Saksa väed seisid rünnakuvalmis Tšehhoslovakkia piiril.

Seekord ei tulnud aga siiski kardetud katastroofi, sest nädala lõpuks ilmnas, et veel polnud kõik ukSED rahule suletud.

Sissejuhatava sammu uueks rahu päästmise aktsiooniks tegi inglise peaminister Neville Chamberlain, kui pärast oma alamkoja kõnet, milles väljendas Hitlerile ja Saksamaale viimase hoiatuse ja ühtlasi kinnitas Inglismaa kohest väliastumist — kui Poola Danzigi pärast satub sõtta, saatis ta inglise Berliini saadiku Neville Hendersoni Hitleri juurde oma kirjaga, milles käsitas samu mõtteid, mis parlamendiski. Siis oli Hitler Hendersonile öelnud, et tema ei või enam kaua oodata, kuna ta kannatus on katkenud.

Neljapäeva õhtul kõneles paavst Pius 12. Vatikani saatja kaudu „urbi et orbi“ — kogu maailmale ja palus rahvaid jääda rahu juurde.

Siis tuli „hääli üle ookeani“ rahu kasuks. Ühendriikide president Roosevelt, kes oma esimese läkitusega — kuude eest Mussolinile ja Hitlerile — olevat hoidnud ära sõjalise kokkupõrke, saatis nüüd jälle läkituse Poola presidendile Moscickile ettepanekuga, Danzigi ja muude Saksa-Poola vaheliste teravate küsimuste lahendamiseks rahulikult teel. Ta soovitas otseselt läbirääkimisi mõlema riigi vahel, erapooletut vahekohut või vahendajat. Poola vastas Rooseveltile pooldavalt ja lubas hoiduda relva tarvitamisest kuni Roosevelti kava saatuse selgitamiseni.

Siis astus Roosevelt oma teise rahusammu ja saatis läkituse Hitlerile. Senini pole Hitler vastust annud.

Kuid vahepeal oli Saksa käitumisse ilmunud teatav vaiksus alatoon, mis avaldus selles, et Hitler kutsus inglise Berliini suursaadiku Hendersoni, Jaapani, Prantsuse ja Itaalia suursaadikud enda juurde ja andis Hendersonile mõista, et ta nõustuks katsetama küsimust rahulikult teel lahendada. Enne seda oli Hitler saatnud Mussolinile Rooma kaks telefonilist läkitust ja saanud Mussolinilt ühe vastuse.

Siis kutsus Hitler Hendersoni uuesti enda juurde ja andis temale oma kava või ettepaneku Saksa-Poola teravate küsimuste lahendamiseks rahulikult teel. Selle kavaga lendas siis Henderson rutuliselt Londonisse. Seega on sõja või rahu küsimus otseselt Saksa ja inglise vahelisel otsustamisel, kusjuures Prantsusmaa seisab muidugi Inglismaa kõrval, kuid ei näi olevat otseselt aktiivne. Vähest aktiivsust on viimasel ajal ilmutanud ka Itaalia, kelle käitumisest tundub isegi teatavat tagasihoidumist Poola-Saksa teravate küsimuste lähedusest.

Vägivahel veel tähelepanu kaks otsust Saksamaalt: esiteks Tannenbergi pidustuste edasilükkamine määratama ajale, ja teiseks jäeti ära Saksa maavägede ülemjuhataja kindr. Brauchitschi kõne armeele.

Kuigi pinevus on alanenud, kestavad sõjalised ettevalmistused täie hooga edasi. Diplomaadid ja riigimehed said algatuse küll jälle oma kätte, kuid väejuhid ja kindralid näivad olevat skeptikud. Saksamaa keelas ära lennuühendused üle Saksamaa nii võõrastele kui ka oma reisilennukitele. Ühtlasi kitsendab Saksamaa tänasest peale ka oma raudteeliiklemist. Berliinist, Pariisist ja Londonist veetakse suurel hulgal rahulikke linlasi välja. Posti- ja telegraafühendustele tehakse Saksamaal kitsendusi. Saksa kodanikud lahkuvad rutuliselt Inglismaalt, ja inglased — Saksamaalt. Rahvaesindused kutsutakse kokku erakorralisteks istungiteks. Ja väed nihkuvad piiride poole... Viivad läbi osalisi mobilisatsioone ka väiksemad riigid, kes asuvad võimaliku konflikti läheduses, nagu: Belgia ja Holland. Ka Kreeka ja Rumeenia tundsid tarvidust mobiliseerimiseks.

Selline on Euroopa praegune pale. Poolas ja Saksamaal, kuid samuti ka Prantsus- ja Inglismaal on kutsutud kokku suured sõjajõud. Inglise aktiiv- ja hiljuti koostatud tagavaralaevastikud on mõlemad häireseisundis. Need kõik on valmis kohe astuma tegevusse, kui ei jõuta rahulikule kokkuleppele.

Tähelepanu äratav veel üha suurenev diplomaatiline võitlus Türgi ja Balkani ümber. Saksa-Vene mittekallaletungi lepingu isa von Papen lendas Moskvast Türgimaale, kus püüdis Türgit lääneriikide poliitikast isoleerida. Viimased teated kõnelevad, et see katse pole tal õnnestunud. Ka Rumeenia ümber võitlevad diplomaadid. Kuid näib, et Rumeenia jääb siiski lääneriikide poolele vähemalt niikaua, kui Türgi jääb lepingusse Inglismaaga, sest senini võib Rumeenia loota inglise laevastiku võimsale abile — läbi Dardanellide.

Mis puutub Balti riikidesse, millede „üle peade“ alles hiljuti peeti läbirääkimisi, siis tundub, et Saksa-Vene mittekallaletungi-pakt likvideeris Balti riikide ümber tekkinud pinevuse. Nüüd, mil Saksa ja Vene leppisid kokku, et nad teineteist ei ründa, langeb ära ka oht, mida Nõukogude Liit kartis Balti riikide kaudu. Balti riikide ainukeseks suuremaks naabriks peale Nõukogude Liidu on Saksamaa. Kuna Balti riigid nii Vene kui ka Saksaga omavad mittekallaletungi lepingud, siis on Balti riigid libisenud välja aurrükkide diplomaatilise võitluse keerisest, ja näib, et neid ei ähvarda praegu kusagilt oht.

Armastus KALLISKIVID

35.

Kui briljantides peitub inimsaatus

Varsti oli Santiago jälle fäes. Sealst kostus hele hääli: „Teie jutus on ju mõndagi õigust, kuid minu ema pole enam siin. Ta kirjutas mulle, et jätis minu wannaga Saawale, kus kohtub ühe oma noorpoisega — kohvikapmehega, kellega ta tahab abielluda. Minu isa aga on furnud.“

„Surnud — ütlete teie?“

„Jah, ja teie paffient on teeskleja.“

„Sumala pärast, õelge mulle siis ometi, kuidas on teie isa nimi?“

„Minu isa on furnud.“

„Õelge mulle vähemalt siis ta nimi.“

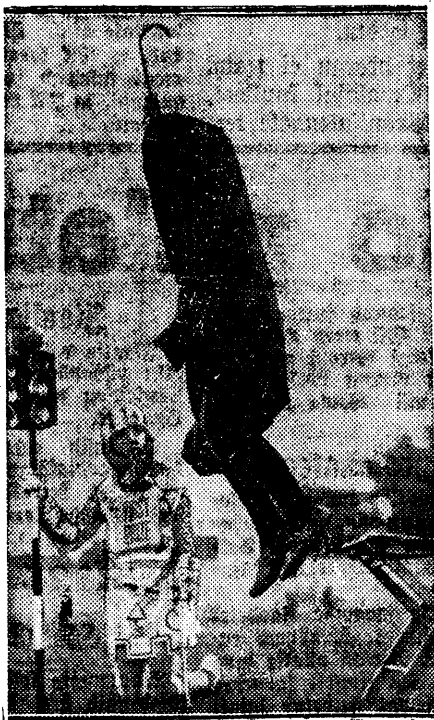
„Meelibi. Kuulake hoolega: Anagu...“

Samal hetkel katkes ühendus ja teatasid endid Berliini, Pariisi ja Londoni kirjajamad. Küll püüdis naisarst uuesti saada ühendust, kuid see ei õnnestunud tal. Santiago kirjajam ei vastanud enam.

„Teie paffient on teeskleja“

Lootusetult jäi noor naine moodijermale istuma. Iffa meel kõlas ta tõnuks: „Teie paffient on teeskleja.“ Raha istus veel arst oma moodi äärel ja vaatas tuumalgesse öösse. Kusagilt kaugelt üle maailmamerele olid sõnad tulnud temani, kuid nad polnud siiski öelnud kõike. Ja kui ta järgmisel päeval läks oma paffiendi juurde, pidi ta mõtma kofku kof oma enesemalitsamise. Ta küstles meelt nüüd kalliskivi suhtes. See ei vastanud talle midagi.

Siis — äkki hakkas mõõras jälle kõnelema ja ütles: „Kui meie olime meel väike, seijis teatri-eelisel platsil mees pifa piffilimaga.“

Kotis hüppamine, inglise koolipoiste lõbus sport, millega nad ühtlasi karkeerivad poliitikat

„Teie ufute mist küll astroloogiasse?“

Mõõras noogutas. Tema naine oli talle selle harrastuse ära teelanud. Mees langetas jeda veldes filmad.

„Kas tunnete oma horoskoopit?“ küsis nüüd neiu edasi, et leida uut kõneainet. Mõõrast tuli alle peanoogutus, mida naisarst kajutas kofe ära une kiijumise ehitamiseks, et ehk ta mäletab ka mõnd oma jünni-päeva.

„Olen jündinud 14. mail 1880. a. õõjel kell pool taks. Päite polnud meel tõusnud üles ja ta miibis parajasti Uraanuse tähekoos.“

„Tore!“ Neiu hüppas üles ja jooksis välja. Ta palus direktorilt liihitele puhkuse, istus oma väike-lesse autosse ja kihutas haigla õuest välja. Kui direktor õhtul mugavalt poputas oma figarit, kuulis ta ringhäälingu valjuhääldajast:

„Tähelepanu — tähelepanu! Üks jakslane Roode-Mafrikast on ilmunud siia. Ta on viiekümne aastane ja väga rikas, kuid on unustanud oma nime. Ta naine jättis ta maha ja läks oma armukejega Saawa saarele, et seal abielluda. Ta tunnistas oma mehe furnuks ja loatis ta küll juure marandusega, kuid üna ifikut tõendavate dokumentide maailma. Ta on jündinud

14. mail 1880. a. ja miibis praegu M. haiglas, kes teab ta nime meenutada?“

„Range naine, see doktor,“ mõtles direktor endamisi ja oli nüüd äärmiselt humitatud, mis sellest kõigest välja tuleb. Ta mõtles, et heal juhul tuleb paar kirja. Kuid neid tuli terwed formitööd.

„Kui me oleksime meel kõnelema kalliskividest, siis oleksid kelmid meid oma kirjadega mist küll uputanud,“ arvas direktor. „Siin on aga midagi rõhkeemat,“ ja direktor ulatas naisdoktorile telegrammi. See oli saadetud Saawa saarelt ja oli järgmine: „Palun furnud hauda jätta, sest muudu antakse mind kui mitme mehe naine kofku alla. Tahan ka saada oma eluõnne. Sellepärast ei ütle ma tema nime. Ta on rikas ja võib endale elus kof lubada. Mina tahan vaid oma õnne.“

Norduvallt luges naisarst neid vähesteid sõnu. Mis võis küll selle kummaliise mehe nimi olla? Mõõras aga palus tinti ja paberit ja hakkas paberile kriteldama nähtavasti mõtteid sõnu. Samal hetkel tuli fiasse peenelt rietatud naine, kes soovis näha mõõrast. Ta ütles oma nime olevat Anna Reich'i. Naine maatas mõõrast tähelepanelikult, mõpatus siis, et see polewat tema vend.

„Kuid teil oli ju vend Afrikas?“ küsis naisarst.

„Jah, kuid ma ei tea tõesti mitte, kas see...“

Naisdoktorile tuli meelde, et Tšhiili kõnes oli ju mõõra nime esimeheks täheks olnud M. Nüüd oli ta meendunud, et mõõras oli tõesti Anna Reichi vend.

„Ta on teie vend, jelles pole kahtlust,“ rõhutas naisarst hea usu peale.

Kas õde jalgas wenna?

Tundmatu istus kogu aja aina juures ja ei teinud sellest kõnelusest väljagi. Tema pilk oli liitumatu ja kauge.

„Siin peab olema tegemist effitufega, mõi marastatse jee mees minu wenna nime ja nüüd pean mina tema matma maha oma kulul,“ hakkas naine hädaldama.

„Gärra Reich, andke ennaft ometi tunda!“ hüüdis naisdoktor. Mõõras ei liigutanudki ennaft.

Naisdoktor juhatas naist välja. Kui ta tuli tagasi oma tuppa, hakkas ta wahisalt nutma. Setk hiljem hakkasid signaalkellad undama. „Tulge kofe, teie aafriklane on kadunud.“

Noor naisdoktor jooksis trepist alla direktori juurde, kes andis oma fassluji — kofikalt oftida, ja üegi koe-rad mõtta abiks, kui muudu ei jaa.

„Mõõras miljonär lahkus meilt jumalagaõnnetult. Kuid kaugele ta ei pääse, sest tal pole ju raha kaafas.“

„Minu palitu ja kaabu on ta kaafa mõtnud,“ tähendas üks assistent.

Vähem ümbruskond ofiti hoolega läbi. Politseiga peeti lähedaid ja kaugeid kõnesid — kof asjatult.

Kadumä oli jätunud maha mõningad kirjajad märkmed. Ühele lehele oli kirjutatud: „Ma nägin täna oma õde, ma ei juutnud jeda pilki taluda.“ Teisele lehele oli mõõras kirjutatud: „Õlge preifi doktori mastu head. Ja kolmandale, see oli fuletud ümbrit — „Amada alles pärast minu jurna.“

Haigla direktor kufus kof oma abilised kofku ja panti neile jüdamele, et nad teeffid kof, et waene mees leitaiks üles. Kuigi ta on põhjatu rikas, miibis ta praegu fiiiski haletsemismäärjes seisuforras ja haigla prestiiži nõuab, et ta leitaiks üles ja et talle midagi halba ei juhtuks.

Mõni tund hiljem saabus Tšhiilist telegramm, milles faatkonnasekretär Reich teatas, et mõõras näib fiiiski olevat tema isa. Ta palus mõtta hoiule tema raha ja kalliskivid.

Rahal on imewõim

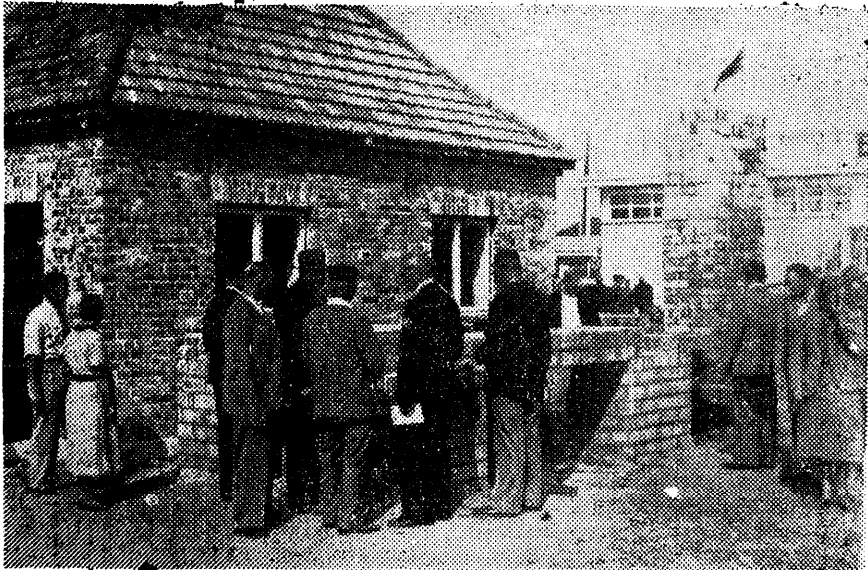
Nüüd ruttas naisdoktor uuesti Anna Reichi juurde ja ütles: „Teie waletafite mulle. See on fiiiski teie wend. Ja ta on praegu teie juures. Rahjaks pole tema faks miljonit tal praegu kaafas.“

Seda kuuldes langes õde peagu minestusse. Ta toetis mastu seinale ja ütles: „Siis läheb iffa tõeks, mis kaardid mulle ütlesid, et palju raha tuleb mulle majja, mille toob ifks noor naine. See ofete fiiis teie. Kaardid ei waleta. Ofiige teda ruttu. Teie peate ta leidma. Ma teen teid tema eest mastutawaks. Kui das saan ma tema pärijaks, kui teda ei leita üles. Minge juha, mis te iffa wael feisatel!“ Nüüd oli õde tõesti fuures ärevuses ja oli valmis olema ifijitu mehe õde. (Särgneb)

Näitus lööb rekordi

Tulekindel ehitusviis lööb läbi

R.-ü. „Ehituskivi“ väljapanek näitusel

Tulekindel ehitusviis hakkab iga aastaga ikka rohkem ja rohkem läbi lööma. Telliskivi ja tulekindlate katusekivide tootmisel on meil asutatud juurde rida suuremaid ja vähemaid ettevõtteid, kes koos endistega loodununa ühise müügiüksuse R.-ü. „Ehituskivi“ kumbar on suutnud nõudmist ehituskividele rahuldada. Kivist ehitus jääb väiksema mitmete põlvkondade ja selle korras- hoidule ei tule välja panna kuigi suuri kul- tuse. Seetõttu reklaamiks tulekindlate ehitus- materjalile olid tänaavuse suure tulekah- ju, kus hukkus sadade kodanike vana. Tule- kindla ehitusviisi juures ei oleks saanud kahju sellisest ulatusest juttugi olla ja paljud kodanikud elanuks praegu oma peavarju all rahulikult edasi.

R.-ü. „Ehituskivi“ valmis tänaavuse Tallinna põllumajanduse näitusel oma pa- viljon, mis on omaette väljapanek tule- kindla ehitusmaterjali alalt. Seal on too- bud hulgaliselt näiteid mitmesuguste müüride tüüpide, laetavide, lagiide ja vahesein- telt. Seal näeb mõndagi õpetlikku ja pilt- likku tulekindla ehitusviisi kohta püstitatud kivistest alalt. Samuti selgub „Ehitus- kivi“ paviljoni külastajale, et tulekindlast materjalist hoone püstitamine ei tulegi puu- materjalist kuigi palju kallim, nagu seda mõ- nel pool vahetel veel mõeldakse. Eriti ehitusnõuandena väärib „Ehituskivi“ välja- paneku juures vaatamist kivist vahesein. Pildid: R.-ü. „Ehituskivi“ väljapanek Tallinna põllumajanduse näitusel.

Tallinna Eesti Majandusühisuse väljapanekuid

Põllumajanduse näitusel Tallinna Ees- ti Majandusühisus esitab loomata väljapa- nekuid paremaid meie oludele vastavaid põl- lutööriistu ja -masinaid. Eriti rõhku on pandud uudismaaharimisriistadele, nagu traktoriatradele, -randaalidele jne., milleid leidub senisest suuremal määral.

Samuti on paigutatud näitusele hull „Svecia“ koristamismasinaid ja viljapekku- masinaid, misjuures on vabritu uusimad mudelid ning ka meie põllumeeskonnalt suu- rima lugupidamise teeninud.

Esmaordiselt esitab Tallinna Eesti Ma- jandusühisus Soome Põlumeeste Tehase „Teho“ viljapeksumasinaid, misjuures on

mõeldud eriti väiketalunikele ning ka meie majapidamistele teeb leidnud.

Lute väljapanekute hulka kuulub ka jaffa parimaid viljapuhastajaid „Teras Reusaat“, misjuures võib soovitada nii sorteerjaa- mabele kui ka majapidamistele.

Eriti suurt on Tallinna Eesti Majan- dusühisuse väljapanek moodustate piima- talitusemasinate alal.

Eriti väärib märkimist Taani Piimahiin- gute Kesklinna vabrik „Kolding“ võimal- mistaja, mille mahutus 5000 ltr. ja milli- ne omab moodulima konstruktsiooni.

Väärib märkimist ka suurt „Altra“ plaat- pastõõrt ja mitmeid teisi vähemaid piimata- litusmasinaid ja -riistu.

Elekter ja vesi üksikmajapidamistesse

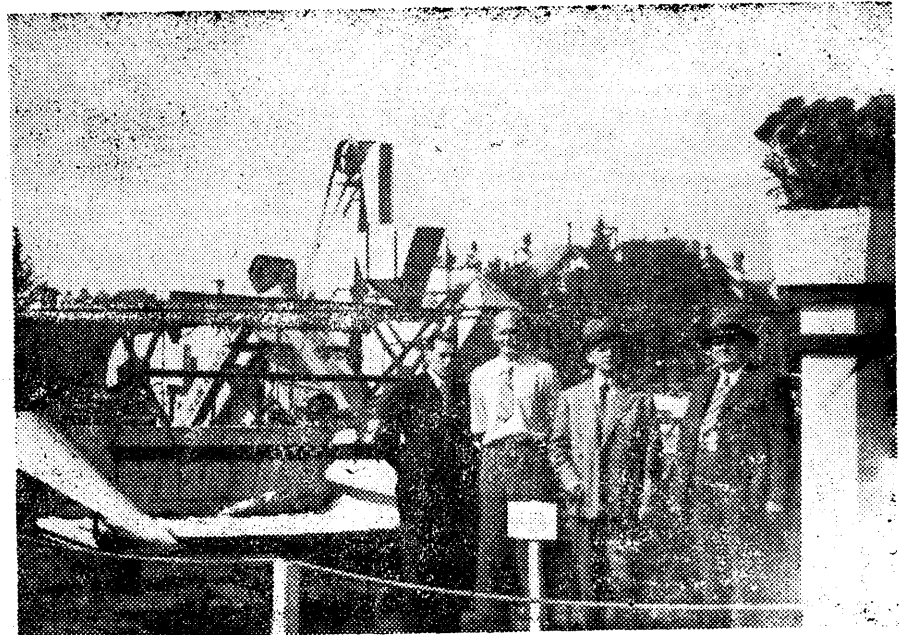
A.-i. Volta Tehased on tänaoleval Tallinna põllumajanduse näitusel esinenud peale üldtuntud masinavabrikute, nagu: elektri- traktorid, seadepaigad jne. veel üheksa- mutes või talumajapidamistele automaatselt töötava hädavajaliku varustuse süste- midega. Edasi näeme a.-i. Volta Tehaste väljapanekust elektrimootoreid igas suuruses, elektritranspordimootoreid sõrgeingelilist woo- lu üheandmiseks asulatele ja elektridünamo- mootoriga; viimane on võimelise varusta-

ma elektriga mitut talu või isegi vähemat asulat.

Veel on näha piimapumpi meiereidele, DAB bensiinimootor pumbaga ja näilis mu- bel üheksa- või kaheksa- ja kümne- ja kakskümne võimsusega.

Pildid: A.-i. Volta Tehaste välja- panek.

A/S. „Estakland“

A.-i. „Estakland“ loomata ja vaa- tamisvõimeid väljapanekuid on eriti tähe- lepanemist väärib „Oliver“ kombain, mis niidab ja peksab nii, et näituseplats mürtsus; vilja- püüdmisel töötas masin muidugi tähtselt. Kuib paljud fikselt selgitavat pilti viimase- aja põllumajanduse saavutustest tehnika ja masinate alal. Kombain on esmajärguline põlumehe aja ja raha kassahoidja tööjõu- naal, mida on tõestanud paljud katset. Teiste- keelga Raabi mõisas suutis üks tööline „Fordson“ traktori ja kombainiga rohkem

vilja läbi peksa kui keskise suurusega rehe- peksumasin 8 hobuse ja 25 tööliiga.

Rohkearvulises väljapanekus näeb muud- ki huvitavat ja uudist üldiselt atrus, äärmiselt, viljanitajais, rehepeksumasinaid, trak- toreid, mootoreid, loomaharimise jne.

Teiste põlumehe esmajärguliste abiliste kõrval võiks nimetada „Everum“ vabriku põllunätra „Fordson-Mestori“, uudis- masina- atra „Echri“, fiks randaalid „Bergi“ 24 talb- rikuga, „Everum“ randaalid jne.

Pühapäeval külastas näitust ligi 50 000 inimest

Seetõttu Tallinna põllumajanduse näitus näib kujunevat oma külastajate arvult rekordiliseks, milleks tublisti ka- ja aitas ka ilmaga. Traditsiooniline vihmajärgne näitus pühapäeval jäi sel aastal ära ja selle tõttu ka külastajate arv vähenes eile ligi poolejärele võrreldes eelmise pühapäevaga. Täna- päevane näituspäev kujunes rohkem suureks rahvapäevaks kui väljapanekute- tutumiseks, milleks üldises tungis ei jäänud peaaegu üldse mahi. Sallides valitses ehtne laululaulu.

Lõhedalt laadi jälgida ainult hobuste väljatoomist laululauljal, mida publik jälgis laululaula astmetele istununa suure huviga.

Nuus ala nime eestistamiseks

Vanem maamees silmitses teravalt esitatavaid hobuseid ja arvab liht- ei need puhastvered „arderid“ ikka ma- inimese hobused ei olewat. „Need ar- derid ju nii roppaske, et põld ei kanna sühkest pealgi.“

Eriti pahane näib mees aga olewat hobuste nimedele. „Meil maal ikka igalüks mõtab endale ja talulegi eesti nime.“

aga teo, miks pagan nad oma hobuseid tahavad nii jätkele- teha.

Mina sühkestes hullud nimed, et ei oska lugedagi. Ma lootsin meidi tallide

juures ringi ja aina imestas: eesti- tõugu hobused, aga nimed nagu manastri mõisnikkudel — „Jaare“, „Vestor“, „Noi“, „Seera“, „Vard“ ja tont teab, mis nad kõik on. Meie oma tori hobe- jed ka kohe ristitud nagu krahvid tei- jed — „Seldentabe“, „Saliwat“, „Sarli“...

„Kaugelt mehi ise olete?“ pärimis kan- gelt nime eestistajalt.

„Ah mina? — Saadjärvelt. Tulin pika tee näitusele, aga nüüd ei saa siin näha midagi. Igal pool rahvast sun- mas koos, ei pääse ligigi.“

„See leppõli on ikka kuldne küll“

„Meh, küll see sigade elu teha- ke nüüd ikka kuldne küll, pole muud kui mõnile ja maga.“ lausub latri juurde trüginud talunaine oma kangemate poolele.

„Sah, mis jaksel wigamä- gida. Kus ja talukohas jeda- saepurumadrastitalle kü- je alla mõtad? Näitusel hea nii seada küll, aga ei talus tule sellest mi- dagi välja,“ teletab mees nende linna- kaaslasele.

Kolmik trügis edasi koertepuurede juurde, kus eriti lastepere põnevusega vaatleb bernhardiini „Widit“, kelle roosid noorpere puhkab õiglast und kaset näituse suminat. Wana koer tuleb aeg- ajalt tagumist latri vaatama, kuidas poegad käsi käib, siis heidab aga temagi ümest piigali.

„Mis siin mahtida — koeri- näeb igas külas,“ lööb maamees käega ja trügis enda juuremast tung- lemist mälta.

TÄNAANE SPORDIRINNE

Hooaja nõrgim maavõistlus

Balti meistri hävimine oma kodus. — Vanadest hobustest ja põllumajanduslikest näitustest. Kui omaaegsed lemmikud saavad vilets...

Kergejõustiku kilde

Eesti akadeemiliste maailma-meistrite liiasaamine Viinis. A. Linnaste areneva kettaheitjana

Viinis peetavatel üliõpilasmängudel ei suutnud kumbki meie akadeemiline maailma-meister, s. t. A. Kreek ja F. Issak, kaitsta oma tiitleid. A. Kreegile oli seekordseks järjekordseks komistuskiviks sakslaste ridadest G. Stöck. Viimane saavutas 16.33 ja kuigi Kreek samuti suurepäraselt tõukas 16.26, ta siiski oli sunnitud loovutama tiitli. See on esmakordne, et Kreek kaotas Stöckile, keda ta järjekindlalt on võitnud. Olgu lisatud, et enne nimetatud mängude algust Saksa kergejõustiku häälekandja „Der Leichtathlet“ ennustas Stöcki kindlat võitu Kreegi üle, märkides, et Stöcki ei suutvat tema praeguse vormi puhul võita isegi euroopameister Kreek. Nii see ka oli. Kreegi kaotused kuuliringis on tänava järjest tihenunud, kuigi ta on eelmisest aastast võimsamas vormis.

F. Issak jäi odaviskes koguni kolmandaks. Järjekorras võitis ungarlane L. Varszegi, kes Londoni mängudel oli alla vandunud mõlemale eestlasele. Ungarlasel piisas võitmiseks 67.37-st. Teiseks tuli sakslane Berg, kes tänavu on võitnud ka Sulet. Ta jäi Varszegist maha ainult 8 sm. Issaku tulemuseks oli 66.79 ja ainsaks lohutuseks võit Berliini olümpia võitja G. Stöcki üle, kes odavist harastab praegu rohkem kõrvalalana.

Võitluses peetud maakondadevahelistel meeskonnavõistlustel oli halvaks üllatuseks pealinna startimine ainult üksiku esindajaga. Seetõttu jäi Tallinn viimaseks. Suurimaks positiivseks üllatuseks võis pidada O. Linnaste kettaheitet — 43.09,5, mis tänavune viies tagajärg Eestis. Pikakäeline vasarakordnik omab häid eeldusi ka kettaheitel.

Vast suuremaks üllatuseks võinuks pidada J. Talmre aega 15,0 tõkkejooksus. Kahjuks joosti vanade tõketega ja uute määrustega, mis pärast ka seekord ei saa asja tagajärje kinnitamisest uue Eesti rekordina. Kolmas üllatus oli R. Saarva kõrgushüppe tulemus 1.80. Seega uus eestlane üle nimetatud piiri.

J. Kangur 100 m rinnuli 1.23,3

Häid ujumistagajärgi Elvas

Pühapäeva õhtupoolikul korraldati Elva „Raju“ poolt Elvas Verevi järve basseini hooaja viimaseid ujumisevõistlusi. Seegi kord näitasid rajulased oma tõusvat vormi. Nii saavutas kuldujuja J. Kangur 100 m rinnuli ujumises tänavuse hooaja parima tulemuse — 1 min. 23,3 sek. Noor naisujuja Lenzius tõendas järjekordselt enese head vormi, samuti olid mitmete võistlejate tulemused tublid.

Tehnilised tulemused:

100 m vabalt — 1. ja 2. Berg ja Asmus, mõl. 1.09,9; 3. Pinka 1.14,7;
100 m rinnuli — 1. Kangur 1.23,3; 2. Uin 1.30,6;
100 m selili — 1. Kuus 1.29,9;
200 m vabalt — 1. Asmus 2.49,9; 2. Berg 2.51,3; 3. Pinka 2.53,6;
200 m rinnuli — 1. Sütt 3.03,3;
200 m selili — 1. Kuus 3.17,4;
100 m rinnuli naistele — 1. Lenzius 1.35,4;
200 m rinnuli naistele — 1. Lenzius 3.25,3.

E. Kleis 100 m 11,0

Rakveres peeti eile kergejõustikuvõistlusi, kus kalevlane E. Kleis kattis 100 m ajaga 11,0. 800 m jooksis esmakordselt alla 2 minuti E. Piisang, kelle ajaks märgiti 1.58,5. A. Jüriss on hüpaspas teinud 3.40, milline tulemus halval hüpajal üpris tubli.

Ei ole just lõbus tunne, kui kahevärvalise võidu asemel, mille saavutamiseks Leedu üle oldi kindel, saabub peagu niisama suur kaotus. Eesti kaotas pühapäeval staadionil 0:1, kuid vist keegi poleks vastu väelnud, kui see kaotus oluks ühe värava võrra suurem. Silmas pidades Leedu suurt ülekaalu teisel poolajal, poleks seda saanud nimetada ülekohtuseks.

Balti meister kaotas oma kodus, oma publiku ees. On mõistev, et tuleb taluda ka kaotusi, kuid kui kaotuste karikas välistab lühike aja, siis muutub ta kibedaks. Ja kui kaotus saabub ülinõrga mängu tulemusena, siis kaob viimasegi lohtus. Igal juhul polnud pühapäevane jalgpalli-näitus kuigi hiilgav. Põllumajanduslikult näitusest maavõistlusele rutanud publik oli kõige rohkem peetunud. „Seal oli vähemalt toredaid hobuseid näha, kuid maavõistlusele taheti vanade hobustega palju tööd teha.“ — nii kuuldus pärast maavõistlust. Selles lauses on kibedat tõtt. Kui publikus ja ajakirjanduses üha nõudlikumalt on toonitatud rahvusmeeskonna värskendamise vajadust, siis on sellele vaadatud ironiseerivalt. Peetud maavõistlus oli aga selge näide, et vananenud tuusadest meeskond ei suuda enam head jalgpalli pakkuda. Oli väga kurb näha-kuulda, kuidas publik mõnitas sääraseid omaaegseid lemmikuid, nagu Unkkivi, Siimenson j. t. Nende vastu pole enam usaldust, kuigi nad poeksid endi nahest parema näitamiseks.

11 mängijat, kuid mitte meeskonda

Kaasa arvamata B-maavõistlust Pärnus, oli maavõistlus Leeduga kõige nõrgemast klassist. Kumbki pool, seega ka leedulased, ei hiilanud millegagi. See oli läbi ja läbi uimane maavõistlus ilma sütitavate momentideta ja kaasakiskuvuseta. Ainult matshi algus oli paremast sordist. Veerand tundi nähti paeluvat mängu, vahelduvaid teravaid rünnakuid ja ohtlikke momente mõlema värava all. See jäigi kõigegeks. Edasi oli rohkem põhjust haigutamiseks ja piirikohtunikule E. Eelmale aplausi tegemiseks, kui viimane osavasti surmas oudi joone taha maandunud palle. Tundus, et meil oli küll väljakul üksteist-kümme jalgpallimängijat, kuid ühtki meeskonda. See tähendab, et mängu, mida mõistame meeskonna kokkukõlastatud tööna, teps polnud. Kaitse mängis oma värava all, edurivi tatsus vastaspoolle ja poolkaitset polnud kuskil näha.

Ainult Karp rahuldus

Viimasel ajal hiilunud Veideman oli tunduvalt nõrgem, koguni pettumuseks, kuigi ta siiski oli edurivi parimaid. Kuid rema ad kaeti kõvasti ja ta ei suutnud end vabaks mängida. Parimaks atestatsiooniks Kuremaa kohta on, et tema kogu matshil ei sooritanud ühtki pealelööki. Uukkivi oli väga püüdlid, kuid tal ei vedanud. Siimenson ja Kass pole kaugelki seda, millised nad olid alles läinud aastal. Poolkaitses jäi varju isegi Parbo töö, kuigi ta oli poolkaitse parim. Piisang üritas mängida kuendat forwardit, vähemalt pealelööjide suhtes, kuid need läksid rohkem Peetruse poole kui värava pihta. Matsalu toetas vähe rünnakuid ja ka kaitsemängus jättis suure osa tööst lähikese Tepi teha. Tepp aga ei suutnud pidada Leedu äärt peagu üldse. Neeris tundus veidi paremana. Karp ainsana rahuldus täiel määral. Vangistas rea teravaid pealelööke ja aitas kaasa ka kaitsepaari mängule.

Leedu meeskonnal sobis koostöö veidi paremini, kuigi temalgi see oli auklik. Koha võtmine oli siiski täpsem. Liialt joosti aga ofsaiti, mida kohtunikuna Lundström märkis suure täpsusega. Kohtunik rahuldus täiel määral. Ta kaldus küll peenutsemisse ja vilistas palju, kuid ei seganud mängu.

Maavõistlus, millel puudus mängukäik

Mängukäik on kirjeldatud nende mõnede sõnadega, et mäng oli igav. Koguni niivõrd igav ja veretu, et kui nende ridade kirjutajal poleks olnud vabapääset, ta oleks ühinenud selle osa publikuga, kes veel enne ainsa värava saavutamist nõudis pääsmete eest raha tagasi. Ka Eesti-Läti maavõistlus Riias oli nõrgast klassist, kuid tal oli rida paeluvaid momente ja põhjustas vähemalt kirumist. Eile polnud isegi kirumise põhjust, sest Eesti nõrk mäng polnud suureks uudiseks.

Esimene viie minuti lõpuks Veideman saatis vägeva pöraku lati alla, mida väravavaht vaevu tõrjus kornierisse. Kohe oli sumin Eetsi värava all: rida mehi kobaras maas, kuid pealelööjile ei pääsenud keegi. Esimene poolaeg möödus siiski kuidagi tasavägiselt ja väravateta viik oli kohal. Teisel poolajal kaldus ülekaal leedulastele ja esimene veerand tunni möödunult tuli värav, mille vastu Karp oli võimetu. Ka mängu lõpp kuulus Leedule.

Nurgalööke oli kummagi kasuks 4, poolajal kummalgi 3. Pealelööke väravale tegi

Paar kuiva kildu

Rohkem maavõistlustest oli publik rahul eelmänguga, millel kohtusid Tartu ja Tallinna noorte meeskonnad. Ka siin oli väravaid napilt — 1:1, kuid selle eest ladusat kombineerimist. Väravaküttideks olid mõlema meeskonna blondpaised tsentrforwardid. Seejuures Tartu ts löi küll veel värava, kuid tribüünile jäi selgusetu, mis pärast kohtunik vilistas selle ofsaidiks.

Viimasel ajal on meie publik maavõistluste puhul ikka kaasa laulnud rahvushünni. Eile seda aga ei tehtud. Nii polnud eile öieti midagi sütitavat.

Püüdsime pärast maavõistlust hankida jalgpallijuhtide arvamusi, kuid nende meeleolu oli säärane, et arvamiste väljapinnimine tundus piinamisena. Sellepärast oli mõistlikum loobuda.

Nii vägevat aplausi Eetsi publikult pole saanud vist ükski välismeeskond, kui leedulaste oma ainsa värava saavutamisel. Selles tundus trotsi oma meeskonna vastu.

Maratonijooks sokkides

Juttu värske maratonimeistri, 17-aastase B. Londiga. — Esimene võistlus 12-aastaselt. — Suur eeskuju Paavo Nurmi

Eesti meistrivõistlused maratonijooksus 41.195 meetri pikkusel distantsil peeti eile Rakveres. Starti ilmus seekord 7 võistlejat, milline arv eelmistel aastatel on olnud tunduvalt väiksem. Meistritiitlit püüdma olid ilmunud O. Talvik-Treimann (Rakvere ÜENÜ), B. Lont (Harju malev), J. Soovik (Kalev), A. Rägastik (ÜENÜ), O. Ili (Kalev), Järvala (Rakvere ÜENÜ) ja P. Türik (Põllutööstusministeeriumi Ametnike Klubi). Esimesena saabus finiši 17-aastane poiss Bernhard Lont, kellele pärast õige pikka vaheaega järgnes O. Talvik-Treimann. Esimese ajaks märgiti 3:06.40,4, teise ajaks 3:19.07.4. Kolmandana saabus finiši A. Rägastik. J. Koovik, kes enamuse maast oli püsinud Londi kannul, katkestas 11 km enne lõppu, kuna kingad olid hõõrunud tema jalad rakkude kohapeal levis aga kuuldus, mida ka võistlejad ise kinnitasid — O. Talvik-Treimann olevat ennast vahepeal autoga lasknud edasi viia. Seetõttu tuleb mehe jooks arvatavasti tühistamisele.

Värske maratonimeistri tabame pärast väsitava võistluse lõppu riietusruumist. Ta on väikest kasvu, õige noorukese näoga poiss.

„Noh, kas olete väga väsinud?“ küsin. „Ei ole. Rindades on kõik korras, hingamisel pole midagi viga, ainult jalad on nagu veidi läbi.“

Ega mu tervisel pole viga midagi, olen terve nagu purikas.

Arst vaatas mind enne ja pärast jooksu läbi — ei leidnud midagi viga olevat.

„Kuidas tulite mõttele nii pikka maad jooksma hakata?“

„Kaudseks põhjuseks selles on asjaolu, et enne võistlusi mitmel pool öeldi: mis see poja ka jookseb! Hea, kui suudab kuidagi viisi pool maad läbi joosta. Tahtsin neile näidata, et jaksan selle maa otsast lõpuni läbi joosta.“

Edasi selgub, et noor

maratonimeister võistles esmakordselt pikamaajooksus juba 12-aastaselt.

Tulles Narva murdmaameistriks 3-kilomeetris ajaga 10.20. Käesoleva jooksu vastu ta eriti kõvasti ette ei valmistanud, kuid täiesti kergelt ka meistritiitel ei tulnud. Lühemadistantsilisi jooke — kuni 2 km, jooksis ta enne võistlusi peagu iga päev.

Mis aga ei lase noorel Londil küllalt hästi areneda, on räbald treeningolud. Ainsaks näpunäidete andjaks seni on olnud Harjumaa spordiinstruktor Artur Kukk, kes Paavo Nurmi hea sõbrana on palju jutustanud noorele B. Londile Soome suurest jooksuimest, tema treeningust. Ühtlasi on ta Kuke käest saanud Nurmi treening- ja võimlemiskavasid.

Eriti kerged pole just poisid tööolud, kes juba kolmandat aastat töötavad pagari juures.

Pikk tööpäev ja väsitav töö ei ärata just suurt isu veel pärast rasket rühkimist treeninguleinikuks, kuid Lont on seda seni ometigi teinud.

Sinkohal olgu tähendatud, et siis kui teised võisid öösel rahulikult välja puhata end sellest väsitavast jooksust, pidi värske meister juba tööl olema. — Kell 3 öösel algas töö.

„Kas on isu edaspidi veel seda maad proovida?“

„Ei tea, niipea vist enam seda maad ei proovi, aga 15 km pikkust Paide maratoni, mis igal sügisel peetakse, tahaksin küll proovida.“

Kõige lõpuks selgub aga üllatav asjaolu —

B. Lont on viimased 17 km jooksnud sukkis.

Kuna kingad liialt pigistasid, tõmbas ta need jalast ära ja jooksis ülejäanud maa kuni lõpuni sokkides!

„Ei ole ju häid jalanõusid. Olen tuttavatele mitu korda rääkinud, et nad tooksid Soomest mõned head jooksukingad kaasa, aga ikka unustavad nad seda tegemata“, seletab Lont.

„Küll nad nüüd juba toovad, pärast täna jooksu“, lohtutan.

Sellela lõpeb jutt värske maratonimeistriga.

B. Lont on sündinud 13. septembril 1921. a. Ta omab algkooli hariduse.

Tellige „Uudisleht“!

KAWE Albert BISKVIIT

Rein RannaRoo

Kuulujutt

Kuulujutt käib suust-suhu — talgud juba alanud... Suhkur kadunud on kuhu? Kaupmees varud valganud, või on rahvas suhkrunäljas suures ostuhimus väljas tõesti ostnud tühjaks poed? Ärev aeg ja kõmujänu need nüüd teevad oma töö, lehes kirja pandud sõnu moonutakse üleöö. Kui on lehes sellest juttu, et võib minna varsti sõjaks, siis teab rahvas juba ruttu, kuidas, kuna ja mis ajaks löödud lahinguid on mitu, palju surnuid, haavatuid ja veel sündmusi ka muid. Pidurdada kuulujuttu ei saa enam ükski vägi, sest et sel teel õige ruttu hiirest sünnib kõrge mägi. Midagi ei aita siin — kõik käib vana tuntud rada: suust-suhu kui laviin kasvab kõmulaste vada, ja kui kaugemale jõuab ikka enam ohkeid nõuab. Sellepärast mõtet vähe püüda seda pidurdada. Aeg kord paneb aru pähe ja siis võidakse näha seda, et needsamad kõmulased ise enda jutu ohvriks langevad kui kihulased. Juba saidki selle trahviks seista väiksest suhkrusabas — kuulujutt neid endid tabas

KNR

Tallinnas teati möödunud reedel kõnelda, asjadest, mis hiljem kuskilt kinnitust ei leidnud.

Otsekohe selle järele hakati Pirital ja Tallinna kohvikutes tooma suhkrut lauale tükikde kaupa.

Kuuldusi asuti kontrollima ja selgus, et andmed on pärit KNR telegraafibüroolt, nagu naljahambad avastasid. Kõik uskusid salapärase agentuuri teateid.

Keegi Naine Rääkis — on tõesti kõiketeadev büroo...

Grammis ja rongil

sobib vaid „UUDISLEHT“

Soodus olukord

— Vähest on tervisele päris kasulik, kui inimesel ei ole raha. „Suhkruhaigus“, näiteks, ei saa mind kiusama tulla.

Juhtumisi ütlemissi

Pole veehindagi.

Virumaal, Mäetagusel, olevat ühe hoone põlemaminekul kustutatud veepuudusel tuld piimaga.

„Mis seal imestada — maal pole piimal enam veehindagi — võib siis kustutada...“

Põlatud elukutse

„Tartu ülikoolis olevat vabu kohti veel ainult usuteaduskonnas...“

„Uus inim põlv ei mõtle omakasupüüdliselt ega materjaalselt — parem juba noore advokaadina tulevikus nälvida, kui usuteaduskonnas õppida ligimesele augu kaevamist, pinna otsimist teiste silmist ja variseerlikult vastu rindu löömist...“

Eesti nimi

„Leedu ajakirjandus olevat „omal käel“ eestistanud meie uue Kaunase saadiku Lattiku nime...“

„Kuidas nii?“

„Leedu ajalehtedes kirjutatakse igalpool muudkui Latikas. Puhas eesti nimi. Pealegi õige...“

TOYOH!

OLEKS SAANUD PRAOST

„Ajalehtedest oli lugeda, et „Vedelvorsti“ talu peremehele tulevat maksta ali-mente ka pärast surma...“

„Sellest taluperemehesest, kui ta oleks veel elanud, oleks saanud moodne praost: tema teod käivad tema järele...“

AKTSIOONID JA AKTSIAD

„Juut Mendelsohni pangakrahhiiga olevat veetud sisse ka Hollandi kuninganna, kellel olevat palju aktsiaid olnud selles pangas...“

„Juudid arvestasid seekord valesti: Uuemaal ajal kaotatakse troone ainult aktsioonide, mitte aga aktsiate tõttu...“

EGA TOHI LINNAST MAHA JÄÄDA...

„Anija vallas ei lubatud jätkata ühe perekonna elamu ehitamist sellepärast, et ehitaja polnud ehitise juurde palganud järeelvalve inseneri...“

„Ega siis maalgil tohita linnast maha jääda, — äkki ehitatakse fassaadiga, lahedate eluruumidega ja ajakohane maja...“

REHEPEKS JA „MUIDU“ PEKS

„Viimasel ajal on olnud rohkesti õnnetu rehepeksmiste juures...“

„Rehepeks on ikka midagi muud kui tavaline peksmine. Selle „lõbu“ juures võib haledasti „vahele jääda“.

VEEPUUDUSE PÕHJUS

„Pärnumaal on nii suur veepuudus, et ostetakse vett...“

„Kurb küll, kuid viimasel ajal on väga palju tarvitatud vett kahtlaste kuulduste veskitele...“

Treening

„Kuidas need mehed küll seda palavust ja leili kannatavad?“

„Mis seal imestada! Neil selles suhtes kõva treening selja taga — need ja alalised teatriskäijad!“

Välja lõigata!

„Uudislehe“ tellijaile

Kuna „Uudisleht“ ilmub nüüd senise 4 korra asemel

7 korda nädalas,

siis muutub seega ka tellimishind.

„Uudislehe“ tellimishinnad

on nüüdsest peale:

1 kuu peale	Kr.	1.45
2 „	„	2.75
3 „	„	4.—
4 „	„	5.25
5 „	„	6.50
6 „	„	7.75
7 „	„	9.—
8 „	„	10.25
9 „	„	11.50
10 „	„	12.75
11 „	„	14.—
12 „	„	15.—

„UUDISLEHT“ on kõige odavam eesti päevaleht.

Sulo Kahver

Mis puudub näitusel

Elu areng ei veel tunne lõppu, ega teadus olemast ei lakka, kuigi juba maa ja mere võppu liiga aegsalt mõni kuulma hakkab.

Näitusel nüüd näha oleks soodne, mis me teadmisele poleks iial paha, daami, kes on rafineerit, moodne, kuid ei hõberebast kanda taha.

Keset ränka inimmurdu, tralli vaatama küll kogu rahvas sõidaks, kui nad näeksid sarnast vaid jalgpalli, millega me mehed kõiki võidaks.

Igalpool eks nüüd nii kiiret, ruttu, millal tarbevalmis kahurid ja täägid, tahaks näha inimest, kes sõjajuttu ühegagi ilagi ei räägi.

Oskust igat elus tihti pärib see, kel inimeste kiusuks meeli huvitav ka näha oleks äri, kus ei nõutaks kohalikke keeli.

Vaadatagi kõigil oleks mahti, usun, maja, kus ei sigi uni, õõlokaali, mis kord oleks lahti kasutada hilishommikuni.

Linlasele vaatamiseks vaja; teada kõigile ka hea ja paras, moodsat korterit me moodsas majas, — kuidas paigutada sinna tagavarad.

Muudki tähtsat kulukuks neile lisaks nägemiseks lihtsal kodanikul. Aga kahju! Kergesti läheb kisaks, kui neid tõesti mõni nõudma kipub.

Tänapäeva kaubaartikkel

„Inglise Etoni kolledzhi koolipoisid lohisid nende poolt väljaantavas kooli ajakirjas välja sõjasaladusi...“

„Sõjasaladused on tänapäeval kõige meelitatavamad kaubaartiklid — inglased ja prantslased võtsid neid Moskvasse läbirääkimistele sõites kaasa terve laevataie. Venelased, sunnikud, aga ei himustanud niisugust kaupa...“

Erapooletu

Kaks sõpra arutavad, mis tähendab õieti sõna erapooletu. Vaidlevad ja arutavad, aga selgusele ei jõua. Näevad siis tuttavat juuti ja kutsuvad selle oma juurde.

„Kuule, Abramke, sina oled nutikas mees, ütle, mis tähendab õieti sõna erapooletu?“

„Erapooletu? See olep vega lihtne selgitada. Vaadake, mina toon teile üks neitus. Ütleme, meie kõik kolmekeis magame see üks voodes. Sina, Johannes, magad üks pool voodes ja sina, Jakob, magad see teine pool voodes, aga mina magan see keikse keskel. Meil on peal üks ainukene teket. Pidage meeles, see üks ainukene teket.“

Aga õõsel meil hakab see külm. Sina, Johannes, tirid teket see üks pool eere, aga sina, Jakob, tirid teket jälle see teine pool eere. Nii teie tirite see teket, aga minul olep see teiest ükskeik, kumbale poole teie see teket tirite, tehendab, — mina olen see erapooletu.“

Kokutaja ja küürakas

Saavad tänaval kokku kaks sõpra — kokutaja ja küürakas. Küürakas küsib kokutajalt:

„Kuhu sa lähed?“

„Mi-mi-mina? Mi-mi-mina lä-lähen ko-ko-kokutajate ko-ko-kooli!“

„Milleks sa veel kooli lähed, sa oskad juba küllalt hästi kokutada!“ pilkab küürakas sõpra.

„A-aga ku-ku-kuhu si-sina lä-lä-lähed?“ pärib nüüd omakorda kokutaja.

„Mina? Mina lähen fotograafi juurde ja lasen ennast pildistada. Annan sinu- legi pildi mällestuseks,“ vastab küürakas.

„Ku-ku-kui sa la-la-lased e-ennast pi-pi-pildistada, siis va-va-vaata, et kü-kü-küür pi-pi-pildile ei jää, mu-mu-muidu ei ma-ma-mahu pi-pi-pilt a-albumisse,“ annab kokutaja vastu.

Meie rahvast ei saa jagada kihtideks

„Oleme kõik ühised eesti töömehed.“ — Valitsusel ei ole vaenu tööliste korralduste vastu

Peaminister K. Eenpalu ja sotsiaalminister O. Kase kõned tööliste esindajale

Mertigilistel tööliste kutseühingute ja kutseühingute liitude esindajate koosolekul Tallinnas esinesid täna peaminister K. Eenpalu ja sotsiaalminister O. Kase. Peaminister märkis kõigepealt, et praegu seisab ees kutseühingute ümberregistreerimine vastavate seaduste alusel. See peaks teostuma 1. oktoobriks. Arvatavasti kõik leitsid ühingu ei jätta oma tegemist. Mõned tuleb omavahel ühendada, teistes võib tulla eraldamist ja jagunemist vastavalt kutsealadele.

Seadus näeb ette, et ühes piirkonnas tegevatel tööl on üks ühing.

Ebasõbralik peaminister küsimust, mis pärast on tekkinud tarvis töömehed kutseühingute ümberkorraldamiseks. Selle ühe põhjusel on asjaolu, et

ühingud kalduvad oma loomulikest alustest kõrvale

ja sattuvad tihti võitluse teele. Kongressidel toimuvad sagedasti ülevõtmised, mis sünnitavad tihti, mitte heaolu, vaid poliitilist laadust. Seda teetamist ei ole siin ühingu juures. Alaline võitlus välistab ini-

mei ning majas, kus talib, ei saa palju juttu olla tööliste tööst.

Peaminister ütles, et aastate eest tekkis meil koguni üheksa, mis ei olnud solidaarset riigi seadusandliku võimu ja ühistundliku korraga. Need ühikud said kaasa isegi välispoliitilist tegevust.

Valitsusvõim pidi siin paratamatult wale astuma ning tuli tõsiselt kaaluda, kuidas kutseühingulisi liikumisi seada termemaale alusele.

Peaminister ütles, et omaaegsete talide ja vaenu tõttu kujunesid suhted halvaks ja tööliskonna ja meie rahva teiste osade vahel.

Kuid — tõeliseks kogu meie rahvas oma ulatuses on töötaja.

Meie rahvas ei saa jagada sellisteks kihtideks, kus mõikime ühta, et ühes elavab ainult profiteerijad, kuna teised peavad elama paljehigi sees. Oleme kõik ühes töötajad igas oma alal.

Oma rahvakehas oleme kõik ühesväärsed.

Kõneleja peatus veel ühe eitama nähte

juures omaaegset ametühinguliste liikumist — see oli lahkel ja poliitiline võitlus ühinguks enestele. Ümberkorraldamise üheks motiiviks oli ka see, et neist võitlusest võoludest lahti saada.

Peaminister ütles, et kuigi ta ümberkorraldamise tulemuste kohta ei taha olla prohet, kuid uskuda võib, et kutseühinguline ümberkorraldamine, mis toimub töölistkonna vahel talitel, saab loomuliku ja terve laadi. Valitsus on seadnud kutseühingud waid riikliku raamistikku, milles ühingu võib olla ise peremeheks. Need raamid ei ole kitsad ja kaitse võimalust kasutades võib ametühingulisi omavalitsuse wain ebeneba kõige soodsamalt.

Sõnaga palus peaminister teatavaks võtta, et Eesti

valitsusel ei ole mingit waenu tööliste korralduste vastu

Valitsusvõim näeb heameelega, et tööliskond oma arenguteel samuti edasi sammuks, nagu teised rahvaliidmed. Oleme kõik ühised töömehed, seame oma rahwa au kaitsma ja oma rahvast tema ühistes päikeses kaitsta pidama.

Peaminister soovis nattel alustel korraldatavatele ühingutele tulevikus kõige paremat edu.

Sotsiaalminister O. Kase puudutas oma ettepanek lähemalt kutseühingute seaduse teostamist. Seaduse juures on wälja minud põhimõisted, et sotsiaalminister ei ole mitte tööjuht, waid ainult mahamees tööandjate ja töömehete vahel, sotsiaalala korraldaja ja

efiioones nõrgema poole kaitsja.

Tööliskond organiseerub ise oma wabal tahtel. On wäär arvata, et uued normaalsed kirjad tööliskonna elu tootid juhuprintsiibi. Sellest ei ole juttugi. Ühingu esimeeste suu-

Pimestavalt valged hambad

NIVEA-HAMBAPASTA abil. Ta puhastab hambad põhjalikult ning takistab hambakivi tekkimist.

Hinnad: 50 ja 75 senti

Werner Mehks, Tallinn

remad sigused on antud selleks, et neil oleks suurem vastutus. Ühingu wafitsus saatusel on wafitsusolekul wafitsus esimeest kordwada.

Ebasõbralik sotsiaalminister, et ühingu ümberkorraldamise järele on wafitsus ette wafitsus ta eelnõu töötajate lahen d a m i t e kohta, milles ühingu osa nähtud ette suurem kui senti. Tuleb lahen d a ta tööliskonda ja ühingu teostid küsimus.

Minister ütles veel, et küsimus esitatud rahwaeelendusele osa wafitsus sotsiaalpro-rammis ette nähtud eelnõudeks. Need on —

haignskindlustaja ja emade ja lastekaitse seaduseelnõud.

Ebasõbralik kutseühingute ümberkorraldusest tekkitud esimees S. W o i m a n . Kõneleja wafitsus muu hulgas ettepanek, nagu kaoks tekkid wafitsuselt alalisi ettekirjutusi, et see nii ei ole olnud. Wingeid selliste instruktioone ei ole antud. Praeguse juhatusse on jäänud ainult 3 isikaitse ülema poolt nimetatud liiget, kuna 11 on delegeeritud ühingu poolt.

Koosolekust wafitsus osa 124 kutseühingu ja kutseühingute liidu esimeest.

MODERN

Tartu mnt. 4. Tel. 304-68.

6. 8. 10. 4. 6. 8. 10.

Pat ja Patašon oma uusimas filmis

„Tondilossis“

Huvitav ning eriti mitmekesine lisaeskaava.

Kino „SATURN“

Saali 2.

Kahekordne eeskava!

Fredrick March ja Miriam Hopkins filmis „**Londoni Fantoom**“

Spencer Tracy ja Widen Rooney filmis „**Tulevik on meie**“

28. augustist alates väljuvad laevad sügise sõiduplaani järgi

Tallinnast:

Kuressaare neljapäewiti kell 9.00 a-l. „Sõmeri“.
laupäewiti kell 16.00 a-l. „Abruka“.

Pärnu neljapäewiti kell 9.00 a-l. „Sõmeri“.
Kulvastusse näitapäewiti kell 9.00 a-l. „Sõmeri“.

Kärdlasse teinädalati kell 8.00 a-l. „Wifandi“.

Heiterraale neljapäewiti kell 9.00 a-l. „Sõmeri“.
laupäewiti kell 9.00 a-l. „Hanfi“.

Orissaare teinädalati kell 8.00 a-l. „Wifandi“.
laupäewiti kell 9.00 a-l. „Hanfi“.

Taalikule laupäewiti kell 9.00 a-l. „Hanfi“.

Triigile teinädalati kell 8.00 a-l. „Wifandi“.
laupäewiti kell 9.00 a-l. „Hanfi“.

Sõrula teinädalati kell 8.00 a-l. „Wifandi“.

Orjakule laupäewiti kell 9.00 a-l. „Hanfi“.

Kihelkonnale teinädalati, 6. ja 20 sept. 4 ja 18 okt., 1., 15. ja 29. nov.
kell 8.00 a-l. „Wifandi“.

Narva-Jõesuht
Narva reedeti kell 20.30 a-l. „Sutu“.

L.Ü. G. SERGO & Ko

Tel. 306-85, 301-66.

ESTONIA TEATER

Esmasp., 28. augusti kell 8 õht.

„**Poola pulmad**“

J. Beerl operett 3 waatuses.
Pääsmad kr. 2.— kuni 20 s.
Teatri kassad avatud kella 12—4 p. l. ja õhtul kella 6-st peale.

ESTI DRAAMATEATER

Eesti Draamateatri ringreis

„**Onneikind päewad**“

M. Claude-André Buget' toimõdia 3 waatuses.

Wõrus — teisip., 29. augustil
Haanjas — kolmap., 30. augustil
Walgas — neljap., 31. augustil
Otepää — reedel, 1. septembril
Rõngas — laup., 2. septembril
Elwas — pühap., 3. septembril

Põltsamaal — teisipäewal, 5. septembril
Tamsalus — kolmapäewal, 6. septembril
Järwa-Jaanis — neljapäewal, 7. septembril
Paides — reedel, 8. septembril
Türi — laup., 9. septembril
Wõhmas — pühapäewal, 10. septembril

Wifandis — teisipäewal, 12. septembril
Wõija-ülas — kolmapäewal, 13. septembril
Rillingi-Nõmmel — neljapäewal, 14. septembril
Wändras — laupäewal, 16. septembril
Raplal — pühap., 17. septembril

Etenduste algus igal pool kell 8 õhtul.

TÖOLISTEATER

Esmasp., 28. aug. kell 1/2 õht.

„**Tagasi patu juure**“

St. Kledrinski armastuse komöödia 3 waatuses.

Teisip., 29. aug. kell 1/2 õht.

„**Nipernaadi ja aastajaad**“

A. Särevi dramatiseering Aug. Galliti romaani järele.

Kolmap., 30. aug. kell 1/2 õht.

„**Ehast koiduni**“

H. Ohlsoni rahvatükk 3 vaat.

Kassa avatud iga päew kella 12—4 päeval ja 6—1/2 õhtul.

Raadio

* tähendab heliplaadi-saadet.

ESMASPÄEVAL, 28. aug.:
18.30 Laule operetidest*.
— 18.50 Muljeld Stockholmil võimlemispidustustil.
— 19.10 Klaverisoolosid. Lilli Paulsen.
— 19.40 Raadiovestlus, RR direktor ins. F. Olbrei.
— 20.00 Corso-trio. — 20.40 Päevauudised ja sporditeated. — 21.00 Oige aeg. — 21.10 Viis minutit tervisele — dr. med. M. Kask. — 21.15 Popurri ballettidest — sümfooniaorkester*. — 21.40 Meie maanaiste õppekalk Soome — Kai Vilms. — 22.00 Ohktukontsert. RR orkester, juh. Olav Roots. — 22.50 Oige aeg. Päevauudised ja sporditeated.

TEISIPÄEVAL, 29. aug.:
7.00 Aratusmäng. Võimlemine. — 7.20 Oige aeg. Ilmateade. Päevauudised. — 7.30 Hommikukontsert*. — 8.15 Hommikupalvus — praost H. Kubu. — 8.35 Perenaiste. — 8.40 Turuteated. Vestlus esimestest koolipäevadest. (Lastele). — 19.00 RR orkester. Juh. Olav Roots. — 20.00 Euroopa seltskonna kujunemisest. Sentimentalismi ajastu. — 20.20 Eesti soololaule. Mari Lang (metsoopr.). — 20.40 Päevauudised ja sporditeated. — 21.00 Oige aeg. — 21.10 Mustlasorkestreid*. — 21.50 Aiaanduse nõuanne. — 22.50 Oige aeg. Päevauudised ja sporditeated.

TAHELEPANU!

KUI TEIE SÕIDATE

RUDONI

või

LATVELLO

jalgrattal,

siis ka Teie poeg teeb seda, sest Teie ei jõua veel ära kuldada seda jalgratast, mis on valmistatud spetsiaal-terasest. Ostmisel nõudke, et Teie neid näidatakse, ja Teie veendute nende kvaliteedis!

Saadaval üle Eesti suuremades ärides.

ESITUS ja PEALAU:

R.-m. RUD. NIIBO

Tallinn, Valli 4. Telefon 450-66.

Viimaseid päevi!

Enneolemata odav

väljamüük!

Daamide ja härrade siidsukki, sokke, pesu ja muid pudukaupu.

ELIDA
PÄRNU MNT. 76

Tuba

üürile anda, mõõbliaga või mõõbli- äha võib kella 4—6 u Kesk-Luha 3-5.

Lgp. tööandjad!

Aus korralik tütarlaps palub ükskõik mis tööd. Kohaneb kiiresti. Kirjad palun slt. „Korralik töötajad“.

ESTI DRAAMATEATER

Eesti Draamateatri ringreis

„**Onneikind päewad**“

M. Claude-André Buget' toimõdia 3 waatuses.

Wõrus — teisip., 29. augustil
Haanjas — kolmap., 30. augustil
Walgas — neljap., 31. augustil
Otepää — reedel, 1. septembril
Rõngas — laup., 2. septembril
Elwas — pühap., 3. septembril

Põltsamaal — teisipäewal, 5. septembril
Tamsalus — kolmapäewal, 6. septembril
Järwa-Jaanis — neljapäewal, 7. septembril
Paides — reedel, 8. septembril
Türi — laup., 9. septembril
Wõhmas — pühapäewal, 10. septembril

Wifandis — teisipäewal, 12. septembril
Wõija-ülas — kolmapäewal, 13. septembril
Rillingi-Nõmmel — neljapäewal, 14. septembril
Wändras — laupäewal, 16. septembril
Raplal — pühap., 17. septembril

Etenduste algus igal pool kell 8 õhtul.

KAWE

„**Uudislehe**“ kuulutamise sedel

28. augustil 1939 Nr. 131.

Kõikidele „Uudislehe“ lugejatele võimaldatakse käesoleva sedeliga tasuta kuulutada „**UUDISLEHES**“

Sedelite arvel avaldatud kuulutusel ilmuvad kuulutusküljel ja nad ei või kanda ärrilist ilmet, waid olgu isiklikku laadi (kohaotsimine, tööpakumine, tutvusesobitamine, korterivahetus jne.) Iga sedel, mis esitatakse „Uudislehe“ talitusele kahe kuu jooksul ilmunisepäevast arvates, hinnatakse kuulutuse andmisel lehe üksiknumbri hinna wääriseks; seega sedel on kuulutamisele väärt 6 senti

Sedelitega kuulutamise lähemad tingimused pühapäevase „Uudislehe“ kuul. sedelil. Koguge kuul. sedeleid „Uudislehest“.

MALM

REKLAAMBÜROO
HARJU 43
TELEF. 44-399

MILVI LAIDI

oodatakse Varssavi, Müncheni, Berliini...

Primadonna esineb esialgu aga ainult Riias. — Esinemine „Marizas” ning „Viktoria ja tema husaaris”. — Berliini suuremaid teatreid ootab 1—2-kuulist külaskäiku

Näitlejatar mängis suvel lavastajat

Milvi Laid

„Kuidas jääb lõpuks kõigi kuulustega välismaal esinemise kohta,“ küsisime „Estonia” teatri primadonnalt Milvi Laidilt enne tema sõitu Riiga. M. Laid sõitis Riiga eile, pühapäeval.

„Teisipäeval esinen „Marizas” ning järgmisel päeval olen jällegi Tallinnas tagasi. Teistkordselt lähen Riiga nädala lõpul — laupäeval. Seekord juba lenda,“ tähendab näitlejanna naeratades. „Pühapäeval mängin „Viktoria ja tema husaaris” ning esmaspäeval olen jällegi kodus tagasi. Ja sedapuhku ongi lõpp. Riialased soovivad küll näha, et esineksin ka „Havai lilles”, kuid eks näeb...”

„Aga Müncheniga?...”

„Münchenist ütlesin ära. Läbirääkimisteks kulus küll ligi kaks nädalat, kuid algusest kaugemale siiski ei saanud.”

Primadonna ütleb, et lahkarmised on tekkinud honorariküsimusis. Teiselt poolt ei ole M. Laid saanud arvestamata jätta ka „Estoniaga” sõlmitud lepingut. Münchenis oleva riigiteatri sooviks on olnud, et primadonna oleks seal

esinevad vähemalt kaks nädalat,

lisaks veel üks nädal proovide tegemiseks. Münchenis esinemine võib edaspidi siiski saada veel tõsiasjaks, kuigi läbirääkimised praegu on katkenud.

Sakslased on soovitud alustada esinemise suhtes uusi läbirääkimisi jaanuaris. „Nii et midagi ei ole läinud veel kaotsi,“ märgib näitlejatar naljatades.

Edasi tähendab M. Laid, et Berliini teatris „Admiral-Palace” esinemiseks on tal „Estonia” teatri juhatuselt vastav nõusolek juba olemas.

Berliin näeks „Estonia” primadonna külaskäiku vähemalt üheks kuni kaheks kuuks.

Niihästi Münchenis kui ka Berliinis esineks M. Laid Lehari „Lõbusas leses”, liisaks ehk veel mõnes teises operetis. Kunas Berliini-sõit näitlejanna teostub, on samuti veel lahtine, tõenäoliselt sünnib see siiski uuel aastal.

Edasi ootab meie primadonnat tungivalt ka Varssavi ooperimaja,

kuhu järjekordseks külaskäiguks näitleja poolt lubadus anti moodunud sügisel.

M. Laidi tahetakse näha Varssavi külaskäigu järel veel Vilnos ja Krakovis. Poola linnades on külaskäiguetendustena ette nähtud „Havai lill” ja „Sügismanööver”. Esialgsete soovide kohaselt külaskäik toimuks novembris.

„Nüüd ei tea, kas see kõik kindlaks jääb,” arvab M. Laid ise.

„Peab ära ootama Danzigi ümber koondunud sündmused.”

Kui küsime, kuidas moodus näitlejanna suvi, tähendab Milvi Laid lõbusalt, et väga rõõmsalt ja hästi. Pisut ärevust ja rahutust on teonud vaid välismaa-asjad. Müncheni teatri poolt ei ole esitatud läbirääkimisteks mingit kindlat kirjalikku ettepanekut, mõtteid on vahetatud telegrammi- ning telefoniteel, mispärast läbirääkimised on ka asjatult veninud.

Suve veetis M. Laid oma suvilas Vasallemas, käies vahepeal kord ära ka ilusal Rutja rannal.

„Aga seda vist keegi ei tea, et

suvel mängisin ma koguni lavastajat,”

lisab usuteldav väikese pausi järele.

„Kogu suvitajas-pere mängis „Mootorpruudis”, ning mängis väga hästi.”

„Teate, kui tuli etendus,” jutustab näitlejatar, „hakkas vihma tulema otsekui kapast. Meil mängida aga veel viimane vaatus. Oleks siis kusagil ruumis või midagi sellesarnast. Aga täiesti vabaõhuetendus. Viimane vaatus läks kohutava valangu all. Vihma tuli pähe mis mulil, ei kuulnud keegi, mis laval räägiti, aga nii vaprad olid kõik, et keegi ei lahkunud omalt kohalt. Ja etendus läks samuti vapralt lõpuni,” meenutab näitlejanna lõbusalt suviseid lugusid.

Uus romaan E. V. Saksalt

Kirjanik E. V. Saksal on valminud ajalooline romaan „Õiguseõudjad”, mis käsitleb eesti talupoegade elu keisrinna Anna Joannovna ajal ja enne ja pärast seda. Romaani peateemaks on üks suuremaid protsesse, mis meie talupojad alustanud oma vanade õiguste kaitseks ja mõisnike vastu. Romaani kirjastamise asjas on kokkulepe kirjastajaga veel sõlmimata.

Tantsides abiellu

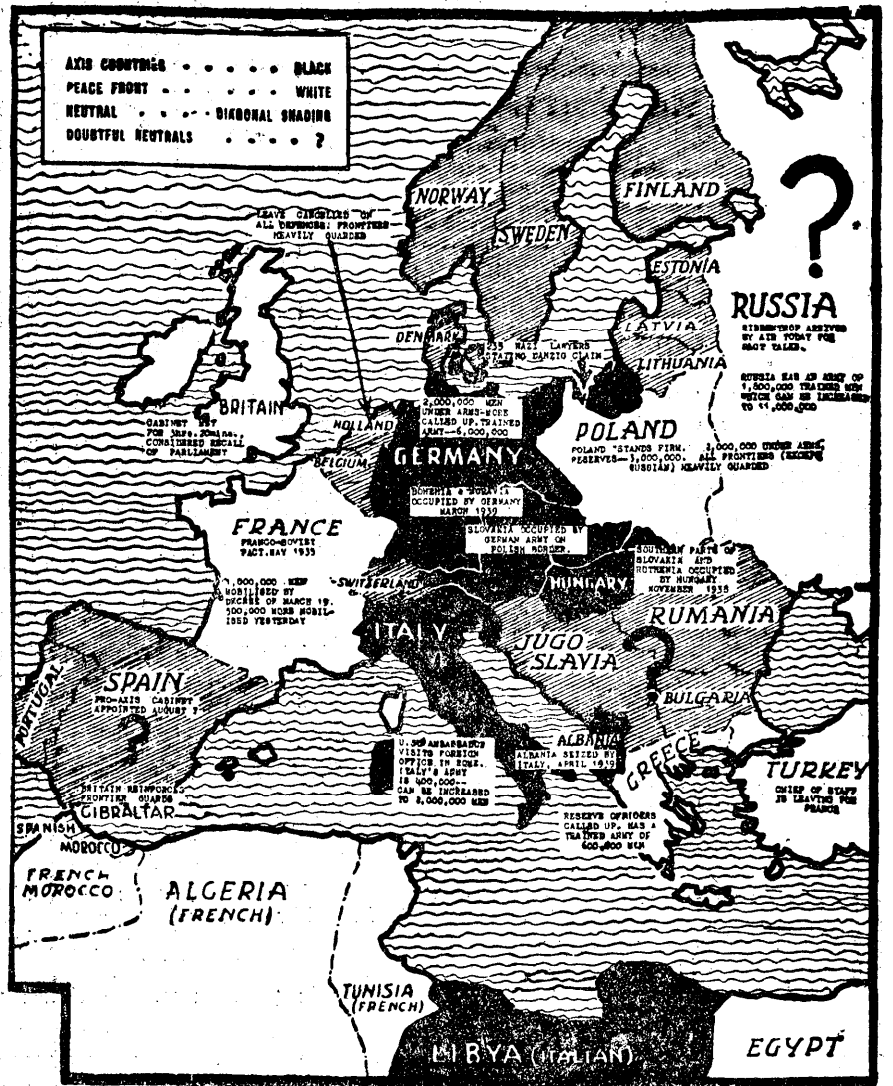
Tallinna linna perekonnaseisuametile esitasid abiellumise soovivavalduse tantsijad Manja (Maria) Kasper ja Ernst Ringenfeldt, kes aastaid koos rännanud ja tantsinud läbi kogu Euroopa, Aafrika ja Aasia. Nüüd saavad tantsupartneritest abielupartnerid.

Ku-Ku klubi avatud

Laupäeval, 26. augustil avati Ku-Ku klubi liikmetele ja nende kutsutud külalistele külastamiseks. Klubis on suve jookul teostatud väiksemaid korraldusi ja remonte ning ruumid mõjuvad senisest veel mugavamana.

L. Marten ja H. Mõlik abiellusid

Laupäeval toimus veesportlase ja noore majandusteadlase Helmut Mõliki ning Berliini kehalise kasvatusse ülikooli lõpetanud spordiõpetajanna ning omaaegse meie parema naisujuja Linda Marteni laulatus rohkearvulise külaliskonna osavõtul.

Kaart, mis iseloomustab praegust olukorda

Inglise lehed on avaldanud selle kaardi, millel kujukalt näidatakse Euroopa praegust seisundit — kuidas suured jõublokid seisavad üksteise vastas. Mustaga on kaetud riigid, mis kuuluvad Itaalia—Saksa telje juurde. Rahurindesse kuuluvad riigid on kaardil valged ja diagonaaljoontega kriipsutatud maad on erapooletud. Nende erapooletute riikide kohta, millel küsimusmärk, pole kindel, kas nad sõja korral jäävad erapooletuteks või mitte.

Väikesed riigid, mis üksikute riikide juures, tähistavad tähtsamaid sündmusi, millel üldeuroopalik tähtsus. 7. augustil loodi Hispaania uus kabinett, mis tunneb sümpaatiat teljeriikide vastu. Gibraltaril käivad palavikulised kindlustustööd. Inglismaal peab valitsus nõu ja parlament käis koos ning võttis vastu tähtsaid seadusi. Prantsusmaa kutsus senisele miljonilisele armeele veel peagu teist miljonit juurde. Hollandis tähistati kõik puhkusel ja tugevdati viirikaitset. Itaalia võib oma armeed väga lühikese ajaga suurendada 2 miljonile. Saksamaa 2-miljoniline armeed on reservväelaste kokkukutsumisega suurendanud 6 miljonile. Läbi Böömi ja Määrimaa liiguvad Saksa väed Slovakkiasse läbi Poola piiri poole. Ungari, mis liitus teljega alles novembris, laiendas oma maa-alat Lõuna-Slovakkia ja Ruteenia arvel. Kuna Itaalia vallutas Albaania, siis omab Kreeka nüüd ühise piiri Itaaliaga. Kreeka tunneb end rahutult ja on kutsunud kokku kõik reservohvitserid. Kreeka sõjavägi koosneb praegu 600.000 mehest. Poola on endiselt Saksamaale järeleandmatu ja omab praegu lipu all 2 miljonit, millist arvu võib muidugi suurendada tagavaraväelastega. Kõik Poola piirid peale Nõukogude vastas oleva on kindlustatud ja tugeva valve all. Danzig on püürohtutunniks. Nõukogude Liit, mis sõlmis Saksaga mitteallalõpetuse lepingu, omab praegu lipu all 1.800.000 meest ja võib oma sõjaväe suurendada 11 miljonile mehele.

„Pallas” võtab uusi õpilasi

Üks õppeasutis, millesse pääseb võistluseksamit! — Lõpetajaid tänavu 5—6

„Pallase” kunstikooli Tartus on alanud uute õpilaste vastuvõtmine. Järeleparimisi on esitatud väga elavalt ja algklassi sisseastumiseks on juba hulk isikuid soovi avaldanud. Näib, et tänavu tuleb sisseastujate poolest samasugune „hea aasta” nagu mullugi, mil vastu võeti 30 inimese ümber.

„Pallase” kunstikool on üks neid vähe- seid kõrgemaid õppeasutisi, mille algklassi pääseb eksamita. Selektsoon teostub õppetöö ajal, mil selgitatakse, kas õpilasel on vajalised määrad annet. Nõutakse tööde esitamist neilt, kes tahavad astuda mitte algklassi, vaid vanemale kursusele.

Tänavuste lõpetajate arv pole veel kin-

del, kuna lõpetajad esitavad tööd alles

septembri lõpul. On arvata, et lõpetajaid

on 5—6 inimest.

100 miljonit tööruumide

korraldamiseks

1939. a. efinese poolaasta jooksul on

Saksa riikilist ajutust „Töö-ülu” 2037 ruhu

ette võtnud parandusi vabrikutes tööolude

parandamiseks. Ühtlasi korraldati ja ajutati

uusi lugemis- ja vaatajate ruume, lugemis-

jaale, tööstusraamatukogusid ja lasteabu

2204 tohu. üldhooldamises on jelleks otse

tarbeks kulutatud 101,2 miljonit rügitmaria.

Toimetuse

Aadress: Tallinn, Rataskaevu 9; postkast 188.

Telefonid: toimetuse sekretär 469-71, päevauudised ja karikaturist 427-18, kaugekõned, sport ja kohalikud teated 460-49, üldjuhi kab. 427-18 ja krt. 476-58. Telefoniudiste vastuvõtmine eelseisvasse numbrisse lõpeb igal tööpäeval kell 11, laupäeval kell 17.

Kõnetunnid: tööpäeviti k. 10—14 ja k. 18—20.

Esindaja Tartus: Kauba tän. 13—31, tel. 37-16.

Alalised kirjasaatjad kõikides kodumaa linnades ja suuremates maakeskustes.

Käsikirjad palutakse kirjutada paberi ühele poolele selgelt loetavalt, soovitatav masinikirjas. Tarvitamata käsikirju alal ei hoita.

Uudisleht

ilmut 7 korda nädalas:

igal tööpäeval lõuna paiku ja pühapäeviti varahommikul.

Vastutav toimetaja: Aleksander Peterson, tel. 469-71, kõnetunnid k. 14—16.

Väljaandja: Kirjastus-osaühing „Sõnajõud”, voliniku telefon kabinetis 427-18 ja korteris 476-58, kõnetunnid k. 10—14.

Talitus

Aadress: Tallinn, Rataskaevu 9; postkast 188.

Avatud: argipäeviti k. 8—16.

Posti jooksev arve: nr. 820.

Telefonid: 455-33 ja 469-93.

Tellimise hind: 1 kuu kr. 1.45, 2 k. kr. 2.75, 3 k. kr. 4.—, 4 k. kr. 5.25, 5 k. kr. 6.50, 6 k. kr. 7.75, 7 k. kr. 9.—, 8 k. kr. 10.25, 9 k. kr. 11.50, 10 k. kr. 12.75, 11 k. kr. 14.—, 12 k. kr. 15.—. Välismaale tellimishind kahekordne. Aadressi muutmine 25 s. „Uudisleht” 3 ja rohkem kuudeks tellijad võivad saada „Jutuleht” 25 s. kuus ja põllum. kuukirja „Uus Talu” 5 s. kuus. Kuulutuste hinnad: esiküljel 10 s., tekstis 12 s., tekstis tekstikirjaga 15 s. ja kuulutusküljel 5 s. mm vee- rul. Töö- ja korterikuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha valikut ei kindlustata.